

Wijziging van de Algemene Ouderdomswet, de Ziekenfondswet en de Kinderbijslagwet voor kleine zelfstandigen (maatregelen ten behoeve van minder draagkrachtigen)

MEMORIE VAN ANTWOORD

(Ingezonden 14 november 1969)

Nr. 5

Het verheugt de ondergetekenden, dat vele leden, alvorens tot hun beschouwingen over het onderwerpelijke ontwerp van wet over te gaan, hun voldoening uitspraken over het feit, dat de S.E.R. op zulke snelle wijze voldaan heeft aan het verzoek om advies uit te brengen over de hier aan de orde zijnde materie. Ook naar de mening van de ondergetekenden is een woord van dank aan de S.E.R. hier zeker op zijn plaats. Met erkentelijkheid hebben zij ervan kennis genomen, dat deze leden er prijs op stelden te memoreren dat na het verschijnen van het advies van de S.E.R. met voortvarendheid een wetsontwerp is ingediend. Na te hebben gesteld, dat het hier gaat over vrij grote groepen mensen die behoren tot de zwaksten in het maatschappelijk leven, ten gunste waarvoor in het verleden door hen herhaaldelijk werd gepleit, merkten deze leden naar de mening van de ondergetekenden niet ten onrechte op, dat de hiervoor door de overheid beschikbaar gestelde gelden zeer gericht ten goede komen aan degenen, die hieraan zulke grote behoeften hebben.

Het stemt de ondergetekenden tot voldoening, dat deze leden met betrekking tot de ziektekostenverzekering voor bejaarden gaarne akkoord gingen met de uitbreiding van de derde verzekeringsklasse en het invoeren van een vierde verzekeringsklasse, welke een premiereductie geniet, en dat zij het verschillende tarief voor gehuwden en ongehuwden in deze laatste klasse juist achtten.

De ondergetekenden delen de mening van deze vele leden, dat met deze regeling het ziektekostenvraagstuk, met name voor de lagere inkomensklassen van de zelfstandigen bij de snel stijgende kosten niet definitief is opgelost. Zij zien de voorgestelde regeling als een tijdelijke maatregel in afwachting van het door de S.E.R. uit te brengen advies inzake de meest wenselijke structuur van de verzekeringen tegen de kosten van geneeskundige verzorging.

Met betrekking tot de door deze leden getrokken vergelijking tussen de hoogte van de toelatingsgrens voor de bejaardenverzekering en de inkomensgrens voor reductiegerechtigdheid in de vrijwillige ziekenfondsverzekering merken de ondergetekenden op, dat het verschil in systeem tussen deze beide soorten van verzekering hierbij niet uit het oog mag worden verloren. Bij de bejaardenverzekering is de premie in grote trekken afgestemd op het inkomen; hier ontstaan de financiële moeilijkheden op het moment waarop men de bejaardenverzekering wegens overschrijding van de toelatingsgrens moet verlaten en een duurdere vrijwillige verzekering moet sluiten. Daarentegen kent de vrijwillige verzekering een vaste premie, die gelijk is bij uiteenlopende inkomens, zodat de premielast het zwaarst drukt op diegenen, die een zeer laag inkomen hebben. Derhalve is een oplossing nagestreefd door de toelatingsgrens voor de bejaarden te wijzigen, en reductie te verlenen aan diegenen op wie de premielast van de vrijwillige verzekering het zwaarst drukt.

De voor de bejaardenverzekering gekozen oplossing heeft tevens het voordeel, dat de premielast voor de vrijwillige verzekering wordt verminderd met naar raming circa vier procent.

Op de vraag van deze leden inzake de inpassing in de reductieregeling van gezinnen, waarvan een der echtelieden is overleden, kunnen de ondergetekenden antwoorden, dat gezinnen waaraan een der echtelieden ontbreekt – hetzij door overlijden, hetzij door scheiden – en waartoe medeverzekerde kinderen in de leeftijd van 16 tot 27 jaar behoren die zelf premieplichtig zijn voor de vrijwillige verzekering, met echt)paren worden gelijkgesteld.

Het verheugt de ondergetekenden dat deze vele leden bijzonder ingenomen waren met het voorliggende voorstel tot verhoging van de inkomensgrens voor het recht op kinderbijslag voor zelfstandigen tot de hoogte van het minimumloon + 6 pct.

Een vraag, die zich bij deze leden opdringt, is of het gehanteerde inkomensbegrip bij de K.K.Z. niet nog eens kritisch onder de loep genomen moet worden. Met name achten deze leden het feit, dat voor de bepaling van het inkomen van de zelfstandige ook de inkomens van zijn in zijn bedrijf of beroep werkzame ongehuwde inwonende kinderen wordt medege-rekend, niet meer in overeenstemming met de thans gangbare opvattingen in deze.

De ondergetekenden mogen wat dit punt betreft opmerken, dat in de huidige regeling niet het gehele inkomen van de bedoelde inwonende ongehuwde kinderen bij dat van de zelfstandige ouder wordt geteld. Overeenkomstig artikel 9, tweede lid, van de beschikking „Vaststelling inkomen zelfstandigen” (d.d. 20 december 1962, *Stcrt.* 6202) wordt een niet onaanzienlijk deel buiten beschouwing gelaten, nl. een bedrag ter grootte van de krachtens artikel 8, tweede lid, van de Coördinatiewet Sociale Verzekering vastgestelde geldswaarde voor kost en inwoning. Deze geldswaarde is thans vastgesteld op f 1584 per jaar en zal ingaande 1 januari a.s. worden verhoogd tot f 1770.

Niettemin zijn de ondergetekenden bereid te bezien of het wenselijk is enige wijziging in het inkomensbegrip, zoals dat thans wordt gehanteerd op dit punt aan te brengen.

Naar aanleiding van de door deze leden gestelde vraag of b.v. de Raden van Arbeid niet de bevoegdheid zouden moeten hebben om met exceptionele gezinslasten b.v. door langdurige ziekte van de moeder rekening te houden, mogen de ondergetekenden opmerken, dat destijds in het voorlopig verslag inzake het wetsontwerp tot wijziging van bepalingen inzake de inkomensgrens, waarbij deze per 1 januari 1965 van f 4000 werd gebracht op f 4600 (Gedrukte stukken, 7896, stuk nr. 4) een vraag van min of meer gelijke strekking werd gesteld. In laatstbedoeld verslag vroegen nl. vele leden de beschikking „Vaststelling inkomen zelfstandigen” in dier voege te herzien, dat de buitengewone lasten in de zin van de inkomstenbelasting, voor zover betrekking hebbend op de medische verzorging van het eigen gezin, op het inkomen in mindering kunnen worden gebracht.

Evenals de toenmalige bewindsman, die blijkens de memorie van antwoord op het aangehaalde wetsontwerp de toen gedane suggestie afwees, achten de ondergetekenden het niet juist om b.v. exceptionele gezinslasten als door de hier aan het woord zijnde leden bedoeld, op het inkomen in mindering te brengen. Bij de vaststelling van de beschikking „Vaststelling inkomen zelfstandigen” is er bewust van afgezien om uitgaven, liggende in de particuliere levenssfeer, op het inkomen in mindering te brengen. Zou men deze weg opgaan, dan zou dit er onvermijdelijk toe leiden, dat ook andere buitengewone lasten – b.v. alimentatieverplichtingen – op het inkomen in mindering worden gebracht. Dit zou tot gevolg kunnen hebben, dat niet alleen „kleine” doch ook „grotere” zelfstandigen aanspraak op kinderbijslag zouden kunnen maken, hetgeen naar het oordeel van de ondergetekenden onjuist moet worden geacht. Immers zou in deze gevallen het verlenen van kinderbijslag minder dienen als een tegemoetkoming in de kosten van opvoeding en levensonderhoud van kinderen doch meer functioneren als een compensatie van andersoortige bijzondere particuliere uitgaven of buitengewone lasten.

Met de voorgestelde lastenverdeling voor de hier voorgestelde voorzieningen hadden deze leden vooralsnog enige moeite. Zij wezen er in dit verband met name op, dat er f 40 mln. minder aan de overheidsbijdrage aan het Algemeen Ouderdomsfonds wordt gegeven, terwijl bovendien de tijdelijke bijdragenregeling in dit fonds van f 47,5 mln. vervalt.

De ondergetekenden spreken de hoop uit, dat de in het wetsontwerp voorgestelde wijze van financiering voor de hier aan het woord zijnde leden, na kennisneming van hetgeen de ondergetekenden hieronder naar aanleiding van opmerkingen

en vragen ter zake van nader aan het woord zijnde leden nog zullen opmerken, aanvaardbaar zal zijn.

Vele andere leden, constaterende, dat de praktijk kan dwingen tot tussentijdse maatregelen, wilden gaarne vernemen op welke termijn het advies inzake de meest wenselijke structuur van de verzekeringen tegen kosten van geneeskundige verzorging kan worden verwacht en de Regering haar standpunt te dien aanzien zal bepalen. De ondergetekenden kunnen hierop antwoorden, dat blijkens een mededeling van het secretariaat van de S.E.R. bij de voorbereiding van een advies inzake een structurele verhoging van de loongrens en van de maximumdagloongrens in de verplichte ziekenfondsverzekering, wellicht in 1970 het advies inzake de meest wenselijke structuur van de verzekeringen tegen geneeskundige verzorging kan worden tegemoet gezien. De Regering zal zo spoedig mogelijk daarna haar standpunt bepalen.

Voor wat betreft de financiering van de voorgestelde maatregelen vestigden de aan het woord zijnde leden in het bijzonder de aandacht op de in de memorie van toelichting opgenomen passage, waaruit blijkt dat de voorgestelde maatregelen gezien moeten worden tegen de achtergrond van het in deze kabinetsperiode te voeren fiscale beleid, waarbij uiteraard in het geding komt de vraag op welke wijze financiële dekking moet worden gevonden voor de kosten. Zij brengen daarbij te berde, dat voor 1969 een bedrag van f 47,5 mln. werd aangewend als bijdrage in de A.O.W. ten laste van de tijdelijke overgangsregeling b.t.w.

Nu een bepaalde overheveling wordt voorgesteld uit de rijksbijdrage aan het Algemeen Ouderdomsfonds, welke niet de instemming heeft van de S.E.R. en naar de mening van deze leden ook niet strookt met inhoud en strekking van de motie-Van Leeuwen, stelden deze leden de vraag of de bewindslieden de voorgestelde overheveling van de bedoelde f 40 mln., nu èn recent vanuit de S.E.R. èn in het nabije verleden vanuit de Kamer deze vorm van financiering onjuist c.q. discutabel wordt geacht en aan financiering uit de algemene middelen duidelijk de voorkeur wordt gegeven, nog eens breder en duidelijker willen formuleren, zulks mede tegen de achtergrond van het te voeren fiscale beleid en met een nadere interpretatie van het in bovenbedoelde passage voorkomende woordje „uiteraard”.

De ondergetekenden zijn uiteraard bereid op deze opmerkingen in te gaan al menen zij, dat voor wat de hoofdzaken betreft de memorie van toelichting op dit stuk aan duidelijkheid weinig te wensen overlaat.

De Regering, geconfronteerd met de grote wenselijkheid om speciale maatregelen te treffen voor de minder draagkrachtigen, ziet zich geplaagd voor de niet geringe moeilijkheid, dat de rijksmiddelen, die daarvoor ter beschikking staan, niet toereikend zijn. In bewoordingen – die naar de mening van de ondergetekende toch niet misverstaan kunnen worden – vermeldt de memorie van toelichting, dat de Regering, met grote nadruk voorop wil stellen, dat – afgezien van de bijzondere noodzaak de overheidsuitgaven voor 1970 te beperken – met het oog op de algemene beperktheid van de rijksmiddelen geen gevolg kan worden gegeven aan het voorstel van de S.E.R. het gehele bedrag, dat de door die raad voorgestelde maatregelen in totaal zouden vergen – een bedrag in de orde van grootte van f 95 mln. – ten laste van de algemene middelen te brengen. In dit opzicht stuiten de voorstellen van de S.E.R. – aldus de toelichting – op zodanige bezwaren, dat zij op deze grondslag niet te verwezenlijken zijn. Dezelfde bezwaren – zo vervolgt de toelichting – gelden ook voor de zienswijze van de minderheid van de S.E.R., omdat ook in de gedachtengang van deze minderheid een totale last van ongeveer f 63 mln. op de algemene middelen zou moeten worden afgewenteld.

Het is derhalve de beperktheid van de mogelijkheid tot financiering uit de algemene middelen, welke de Regering ertoe geleid heeft om voor een deel naar andere financiële mogelijkheden te zoeken. Niettemin heeft de Regering de aanvankelijk in de S.E.R.-adviesaanvraag in uitzicht gestelde bijdrage uit de algemene middelen van f 35 mln. nog opgevoerd tot f 40 mln. Bij

de overweging van de vraag in hoeverre de rijksmiddelen voor de onderhavige voorzieningen zouden kunnen worden aangewend, heeft de Regering enerzijds laten wegen, dat ook in het fiscale beleid, over de gehele kabinetsperiode gezien, de belangen van de minder draagkrachtigen in het oog zijn en zullen worden gehouden – te denken valt b.v. aan de verhogingen van de belastingvrije voet – en anderzijds dat, voor het bedrag, dan uit de rijksmiddelen ter financiering van de onderwerpelijke maatregelen zal kunnen worden aangewend, „uiteraard” een dekking aanwezig moet zijn.

De ondergetekenden hebben evenwel van meet af aan ingezien, dat een bedrag van f 40 mln. onvoldoende is om tot een samenstel van maatregelen van enige betekenis te komen. Dit blijkt al uit de adviesaanvraag aan de S.E.R. waarin de suggestie werd gedaan om tot een geheel van maatregelen te komen, welke ongeveer f 65 mln. zouden vergen, waarvan dan f 35 mln. ten laste van de algemene middelen zou komen en de overige f 30 mln. zou worden gevonden door de rijksbijdrage aan het Algemeen Ouderdomsfonds met datzelfde bedrag te verminderen. De meerderheid van de S.E.R. wijst echter een beroep ter zake op de rijksbijdrage aan het laatstgenoemde fonds af.

Het is duidelijk dat de Regering hiermede voor de keus werd geplaatst om óf maatregelen voor te stellen, die tezamen niet meer dan f 40 mln. zouden vergen – en die naar de mening van de ondergetekenden van te weinig betekenis zouden zijn – óf vast te houden aan een bredere opzet, waarvoor de S.E.R. in zijn advies waardevolle elementen had ingebracht, hetgeen dan evenwel een handhaving zou inhouden van het voorstel om ter zake een beroep te doen op de rijksbijdrage aan het Algemeen Ouderdomsfonds.

In die omstandigheden heeft de Regering gemeend in het belang van de groepen van minder draagkrachtigen de balans naar de laatste mogelijkheid te moeten laten doorslaan.

Daar komt nog bij, dat – zoals ook reeds in de memorie van toelichting is gesteld – de onmogelijkheid om het geheel van maatregelen uit de algemene middelen te financieren het naar de mening van de ondergetekenden verantwoord doet zijn om een stuk rijksbijdrage te onttrekken aan een *algemene* voorziening voor bejaarden en aan te wenden ten behoeve van een *bijzondere groep* van bejaarden, voor wie nadere voorzieningen allerwege wenselijk worden geacht.

Naar aanleiding van de opmerking van deze leden, dat een meerderheid in de S.E.R. ruim tweemaal zoveel wilde uittrekken voor de extra-premiereductieregeling ten behoeve van minderdraagkrachtige echtparen in de vrijwillige ziekenfondsverzekering, wijzen de ondergetekenden erop, dat het pakket van de voorgestelde maatregelen in zijn geheel dient te worden bezien.

De Regering heeft het advies ten aanzien van de wijziging van de bejaardenverzekering volledig gevolgd, hoewel dit aanmerkelijk meer middelen vereiste dan in de adviesaanvraag aan de S.E.R. door de Regering was voorgesteld. Een belangrijke overweging daarbij was, dat door deze oplossing tevens de lasten voor de vrijwillige verzekering niet onbelangrijk werden verlicht. De beslissing om het advies van de S.E.R. op dat punt volledig te volgen heeft er, rekening houdende met het beschikbare bedrag van f 80 mln., toe geleid, voor de premiereductieregeling voor 1970 een bedrag van f 14 mln. beschikbaar te stellen. Zij merken daarbij op dat door dit extra bedrag voor 1970 in totaal f 23,5 mln. voor premiereductie beschikbaar komt, waarvan circa f 15,6 mln. kan worden aangewend voor de reductie van de bedoelde echtparen.

Zoals reeds eerder door de ondergetekenden is medegedeeld, is dit pakket van voorstellen duidelijk bedoeld als een tijdelijke maatregel. Voor het jaar 1971 zal eveneens een post op de begroting voor deze reductieregeling worden voorgesteld daarbij rekening houdende met de voor dat jaar geldende behoeften en de daarvoor beschikbare middelen.

De ondergetekenden vernamen met erkentelijkheid dat het verscheidene leden, die reeds bij herhaling op verbetering van met name de inkomenspositie van de bejaarden in de vrijwillige

ziekenfondsverzekering hadden aangedrongen, verheugde dat thans concrete voorstellen ter tafel zijn gebracht.

Het verheugt de ondergetekenden, dat de hier aan het woord zijnde leden zich in het algemeen wel konden verenigen met de uiteindelijke beslissing van de Regering om een bedrag van f 80 mln. voor dit doel aan te wenden, waarmede de Regering het midden heeft gevonden tussen het bedrag, dat haar aanvankelijk voor ogen stond en hetgeen door een meerderheid van de S.E.R. werd aanbevolen. Het standpunt van deze raad, dat de financiering van deze extra voorzieningen geheel uit de algemene middelen zou dienen plaats te vinden, konden deze leden, gelet op de bijzondere noodzaak de overheidsuitgaven voor 1970 te beperken, niet delen.

Dat deze leden een gelijke verdeling van deze kosten over het Rijk en de sociale verzekering niet onredelijk voorkwam, stemt de ondergetekenden tot voldoening. Wel zouden de aan het woord zijnde leden gaarne geïnformeerd worden over de consequenties van dit wetsvoorstel voor de premiedruk van de sociale verzekering. De veronderstelling van deze leden, dat, gelet op het feit, dat de eenmalige bijdrage van het Rijk in de A.O.W.-verzekering thans voor dit doel wordt bestemd, in deze verzekering in ieder geval voor f 80 mln. meer dekking moet worden gezocht dan in 1969, is juist. Deze leden vroegen zich af, ook al moge voor 1970 een toevallige meevaller in de premie-opbrengst tot een handhaving van het huidige percentage leiden, welke de prognoses zijn van de ontwikkeling van de A.O.W.-premie voor de jaren 1971 tot 1975. De ondergetekenden mogen dienaangaande het volgende opmerken.

De A.O.W.-premie zal volgens een dezerzijdse prognose in de jaren 1971 t/m 1975 met gemiddeld 0,1 pct. per jaar toenemen. Bij deze prognoses is er van uitgegaan, dat de conjuncturele ontwikkeling gunstig zal blijven.

Dit betekent dat de verhouding tussen het premieplichtige inkomen en de voor de uitkeringen te gebruiken loonindex zich blijft voortzetten, zoals is waargenomen in de periode tot 1966. Verder is verondersteld, dat tot 1975 de vergrijzing, d.w.z. het verschil tussen de toeneming van het aantal bejaarden en de toeneming van de beroepsbevolking zich ongewijzigd zal voortzetten. Afgezien is verder bij deze prognose van eventuele structurele wijzigingen met betrekking tot de uitkeringen, met andere woorden uitgegaan is van de situatie zoals die op het ogenblik is.

Deze leden vroegen zich af, of op de voorgestelde wijze met de beschikbare gelden wel een maximale verlichting van de positie van de minderdraagkrachtige bejaarden in de ziekenfondsverzekering wordt bereikt en of het wel aanbeveling verdient om het zware risico, dat de bejaarden voor de verzekering opleveren, te blijven isoleren van het risico der overige verzekerden. Hieromtrent merken de ondergetekenden op, dat bij de behandeling van de adviesaanvraag aan de S.E.R. over dit voorgestelde pakket van maatregelen uitvoerig is beraadslaagd over de gedachte om gepensioneerden in de verplichte ziekenfondsverzekering op te nemen. Deze gedachte werd door de S.E.R. verworpen in het kader van deze tijdelijke maatregelen, doch zal opnieuw onderwerp van discussie zijn voor het advies inzake de meest wenselijke structuur van de gezondheidsverzekeringen.

De ondergetekenden willen er overigens op wijzen, dat deze gedachte niet zou kunnen worden gerealiseerd met de thans beschikbare gelden, doch bovendien een premieverhoging van de verplichte verzekering zou vergen. Daarbij dient te worden opgemerkt, dat door de voorgestelde maatregelen tot wijziging van de bejaardenverzekering reeds ver tegemoet wordt gekomen aan het verlangen om de uit de verplichte verzekering afkomstige gepensioneerden niet te nopen tot het sluiten van een vrijwillige verzekering, daar zij thans gerechtigd worden tot het sluiten van een bejaardenverzekering.

Een en ander overwegende achten de ondergetekenden het daarom op dit moment niet opportuun, omtrent deze gedachte een gefundeerd oordeel uit te spreken. Zij merken in dit verband nog op dat de S.E.R. over het invoegen van een nieuwe klasse in de bejaardenverzekering uitdrukkelijk heeft verklaard

dat hierdoor de bestaande structuur niet worden aangetast, terwijl evenmin wordt vooruitgelopen op in de toekomst aan te brengen wijzigingen in de structuur.

Verskillende leden die, in afwachting van een structurele oplossing, met waardering kennis hadden genomen van de voorgestelde maatregelen, hebben een motivering gevraagd van de door de ondergetekenden gedane keuze naar aanleiding van het S.E.R.-advies. Zoals reeds eerder werd opgemerkt, heeft de Regering gekozen voor de door de meerderheid van de S.E.R. geadviseerde oplossing van de problemen der bejaarden in de ziekenfondsverzekering, mede omdat deze oplossing tevens een algehele verlichting van de kosten van de vrijwillige verzekering inhoudt. Gezien het totaal beschikbare bedrag had dit tot consequentie, dat de duurdere oplossing ten aanzien van de bejaardenverzekering een lager bedrag overliet dat besteed kan worden voor de reductieregeling.

Bij de vaststelling van het bedrag van f 80 mln. voor het totale pakket van maatregelen is door de Regering rekening gehouden met de daaruit voortvloeiende besparingen op de begroting van het Gemeentefonds.

Met betrekking tot de vraag om een nadere toelichting of het bestuur van de Sociale Verzekeringsbank bij de vaststelling van het premiepercentage op 9,1 voor 1970 reeds rekening heeft gehouden met het onttrekken in dat jaar van f 87,5 mln. (f 47,5 mln. + de nu voorgestelde f 40 mln.) aan het Algemeen Ouderdomsfonds merken de ondergetekenden het volgende op. Bij de vaststelling van het premiepercentage voor 1970 is rekening gehouden met eerstgenoemd bedrag van f 47,5 mln. Dit bedrag betrof immers een bij de wet uitdrukkelijk tot het jaar 1969 beperkte bijdrage. Met de nu voorgestelde verlaging van f 40 mln. kon het bankbestuur niet uitdrukkelijk rekening houden, omdat de plannen op dit punt ten tijde van de premievaststelling nog geen vaste vorm hadden aangenomen. Alvorens echter zijn goedkeuring te hechten aan het door het bankbestuur voor 1970 vastgesteld premiepercentage van 9,1 heeft de eerste ondergetekende zich ervan vergewist, dat een premie van 9,1 pct. voldoende zou zijn om ook de onttrekking aan het A.O.W.-fonds van bovenbedoeld bedrag van f 40 mln. op te vangen. Naar de mening van de ondergetekenden valt er dan ook bij een normale ontwikkeling van de pensioenbedragen en van het premieplichtige inkomen geen grotere dan normale stijging van het A.O.W.-premiepercentage voor 1971 te verwachten. Uiteraard geldt deze verwachting afgezien van eventuele verdere maatregelen ter structurele verbetering van de A.O.W.-pensioenen.

Voor de waardering, welke verschillende andere leden uitspraken voor de in het wetsontwerp aangekondigde maatregelen ten behoeve van de minder draagkrachtigen zijn de ondergetekenden erkentelijk.

Voor wat betreft de vragen, die ook bij deze leden ten aanzien van de financiering bestonden, mogen de ondergetekenden het volgende opmerken.

De ondergetekenden zouden geenszins willen stellen, dat de argumenten, die destijds voor de invoering van (een verhoging van) de rijksbijdrage hebben gegolden, thans niet meer aanwezig zouden zijn.

Evenmin als in de memorie van toelichting hebben de ondergetekenden in hun antwoord op de vragen en opmerkingen van vele andere leden met een beroep op die overweging een vermindering van de rijksbijdrage op zichzelf verdedigd. Zoals reeds eerder in deze memorie is gesteld, heeft de Regering geen andere bedoeling gehad dan uit de verschillende mogelijkheden – deze onderling in hun verschillende aspecten afwegend – een keuze te doen, die ertoe zou leiden, dat maatregelen van enige betekenis voor de minder draagkrachtigen konden worden getroffen zonder dat de financiering daarvan andere belangen al te zeer zou schaden. De handhaving van het premiepercentage op 9,1 ten behoeve van de A.O.W. in 1970 ondanks het onttrekken van f 40 mln. aan het Algemeen Ouderdomsfonds berust in zoverre op toevallige omstandigheden, omdat het percentage voldoende bleek te zijn om ook bedoelde f 40 mln. te dekken. Uiteraard heeft het onttrekken van dit bedrag aan het A.O.W.-fonds, op zich

genomen, in latere jaren een zekere premieverhogende werking. Niettemin zijn de ondergetekenden van mening, dat het voordeel, dat mede door dit bedrag van f 40 mln. een substantiële verbetering kan worden gebracht in die sector van de bejaarden, die dit het meest nodig heeft, ruimschoots opweegt tegen deze – de totale premie in aanmerking nemende – toch zeer geringe premieverhogende tendentie.

Met voldoening namen de ondergetekenden kennis van de bijzondere waardering, die deze leden ten slotte hadden voor de optrekking van de maximum-grens voor het recht op kinderbijslag voor het tweede kind tot het niveau van het minimumloon.

Sommige andere leden informeerden naar de mogelijkheid om volgens een door hen als variant voorgesteld stelsel de A.O.W.-trekkenden te ontlasten van een te zware premielast voor de ziektekostenverzekeringen.

De ondergetekenden mogen verwijzen naar hun eerder gedane mededeling, dat de S.E.R. het vraagstuk van de gepensioneerd in de discussie over de adviesaanvraag inzake de meest wenselijke structuur der gezondheidsverzekeringen zal betrekken en derhalve de mogelijkheid van deze suggestie daarbij zal bestuderen.

Met belangstelling hebben de ondergetekenden kennis genomen van het standpunt van enkele leden, dat een beduidende verbetering van de financiële positie van de minstdraagkrachtigen dringend nodig is; reden waarom ook de geringste verbetering in deze positie door deze leden gesteund zal worden. Dat deze leden – zij het dat zij een verdere verhoging noodzakelijk achtten – konden instemmen met het voorstel in dit wetsontwerp tot verhoging van de inkomensgrens voor de zelfstandigen, waar beneden zij in aanmerking komen voor kinderbijslag, stemt de ondergetekenden tot voldoening.

Deze leden, die er ook mee konden instemmen, dat volgens dit wetsontwerp bejaarden met een inkomen van f 7364 tot f 10 395 per jaar worden opgenomen in de regeling „bejaardenverzekering”, wezen er echter met nadruk op, dat tegelijkertijd de financiële situatie voor de groepen met de laagste inkomens verslechtert omdat deze groepen ingevolge de voorgestelde maatregelen geen premieverlaging krijgen doch als gevolg van kostenstijgingen een hogere premie verschuldigd worden.

De ondergetekenden erkennen dat deze groepen voor 1970 een hogere premie zullen moeten betalen, hetgeen ten dele een gevolg is van de lage premieheffing over 1969, zulks als gevolg van overschotten over voorgaande jaren, en anderdeels gevolg is van de kostenstijgingen. Dat deze premiestijging tevens een verslechtering is van de financiële situatie dezer verzekerden kan alleen gesteld worden indien de inkomens van deze verzekerden in 1970 niet zouden stijgen. Dit laatste is evenwel uitgesloten te achten, daar het A.O.W.-pensioen regelmatig aangepast wordt aan de loonindex.

Aangezien immers de premiestijging voor de laagste twee groepen 1 à 2 pct. van het inkomen bedraagt, zal dit door de verwachte indexeringsverhoging van de A.O.W. in de loop van 1970 ruimschoots worden gecompenseerd.

Een lid wilde weten, welke gevolgen het zou hebben voor de premie A.O.W., indien het gehele bedrag dat gemeoid is met de thans voorgestelde maatregelen, zou worden gecompenseerd door een verlaging van de rijksbijdrage aan het A.O.W.-fonds.

In antwoord hierop diene, dat op een geraamde premieplichtige inkomenssom voor het jaar 1970 van ruim f 53 mld. het totale voor de voorgestelde maatregelen benodigde bedrag van f 80 mln. een percentage uitmaakt van ca. 0,15.

*De Minister van Sociale Zaken
en Volksgezondheid,*
B. ROOLVINK.

*De Staatssecretaris van Sociale Zaken
en Volksgezondheid,*
R. J. H. KRUIZINGA.